

elk punt tegenover

aktie, waarin hij bij is de Reformatoren, betekenende zaak, tekenende zaak en onderscheidt, borgt wenties in zich, al niet.

val met zijn stelling, eigenlijke doop is, geleid is.

doop is de eigen, afgeleid geen niet aan de stel, gevaren geladen,

heeft ons Gere-, dan dat het tegen afwijkin-

ijkt daarom zulk

voor de konse-

niet zoo dadelijk

iemmen.

ichtbaar.

echten voedings-

kiemen niet te

elke zoozeer het

u, niet te laten

onze meening te

ing geen onmid-

den we speciaal

Anabaptistische

zou omhelzen.

ig genoeg.

eerst zal zien

een genade aan

omstandigheden

ontkomen aan

ag, dat het bij

ers dan om het

matistische grond

ouders ontvan-

ingen het meest

betekende zaak

t uitwendig lee-

verde gevoelen.

ge geslacht, dat

met de belij-

bloetijd gezon-

weer verloren.

teld is om het

1.

indien ook maar

rein weer prijs-

n een gevoelen,

ft, door de stel-

s zou bekomen.

s ook voor de

beteekenis voor

het kind.

t opnieuw wor-

spraktijken der

ar niet onmid-

1.

en krachtig te

ouders, die immers mede den Doop ontvangen.

Ja, dan moet het gebed zoo ingericht, dat de ouders daarin de voornaamste plaats verkrijgen.

Want zij ontvangen volgens Dr v. d. V. S. het voornaamste, n.l. de betekenende zaak.

Hetzelfde geldt ook voor het gebed na den Doop.

Ook daarin wordt alleen het kind uitdrukkelijk genoemd: „Wij bidden U ook door Hem, Uw lieven Zoon, dat Gij dit kind met Uw Heiligen Geest altijd wilt regeeren, opdat het christelijk en godzalig opgevoed worde, enz.”

Ook hierin komen de ouders niet voor.

Een schromelijk verzuim zou dit zijn, indien Dr v. d. V. S. het bij het rechte eind had.

Een verzuim, waarin geen drie jaar, den tijd van Synode tot Synode, zou mogen berust, maar waarvoor ongetwijfeld een buitengewone Synode saam te roepen zou zijn om het onverwijd goed te maken.

Wel is er in de dankzegging na den Doop eenmaal sprake van de Vaderlijke goedheid, welke God hem (het kind) en ons allen bewezen heeft. Maar daarmee is vanzelf de gemeente bedoeld. En Dr v. d. V. S. wil niet van de geheele gemeente beweren, dat zij mee den Doop ontvangt.

In het voorbijgaan werpen wij de vraag op: waarom niet?

Zou dat niet konsekwent zijn?

Immers, ook die ouders verkeerden niet atomistisch, als losse atomen in de gemeente.

Er is een organische samenhang.

Als men eenmaal aan het historisch en psychologisch „vermitteln” is, waarom dit niet tot de gansche gemeente uitgebreid?

Waarom niet b.v. de grootouders er bij betrokken. De Schrift zegt niet alleen, dat God de God wil zijn van het zaad der geloovigen, maar ook van het zaad huns zaads. Zij spreekt zelfs van dmizend geslachten.

Er valt dan ook geen enkele afdoende reden op te geven, waarom Dr v. d. V. S. met zijn beschouwing bij de ouders blijft staan.

Hij kan bij hen eigenlijk niet halt houden, maar moet logisch zijn stelling laten uitmonden in de breedere: telkens als er in het midden der gemeente een kind wordt gedoopt, ontvangt elk geloovige mee den Doop.

Dat moge gewaagd klinken.

Het is niets gewaagder, dan dat men de ouders alleen met het kind mee-gedoopt laat worden.

Want die beperking is van willekeur niet vrij te pleiten.

Wat voorts ook in onze Liturgie zou moeten worden veranderd, indien Dr v. d. V. S.'s stelling waarheid bevatte, is het „formulier om den Heiligen Doop aan de volwassenen te bedienen”.

Daaraan toch ligt het formulier voor den kinderdoop ten grondslag.

Maar indien de volwassendoop de eigenlijke ware, zou het juist omgekeerd moeten zijn.

Dan zou het formulier voor den doop aan de volwassenen tot grondvorm moeten dienen voor dat voor den kinderdoop.

En vooral zou dan de aanwijzing, welke er boven staat, onmiddellijk er uit moeten verwijderd worden.

Daar toch leest men: „Als degenen, die in hunne jonkheid (hetzij door nalatigheid of door dwaling hunner ouders) niet gedoopt zijn, tot de jaren huns verstands gekomen zijnde, begeeren den Christelijken Doop te ontvangen, zoo zal men ze eerst wel onderwijzen in de gronden der Christelijke religie”.

De kinderdoop wordt dus zoozeer als de eigenlijke beschouwd, dat deze aanwijzing de noodzakelijkheid van den doop der volwassenen alleen toeschrijft hetzij aan nalatigheid, hetzij aan dwaling der ouders.

Zóózeer was voor onze vaders de kinderdoop de normale.

Zóózeer bleef voor hen de doop der volwassenen abnormal, uitzondering.

Uit dit alles ziet men, hoe diep de stelling van Dr v. d. V. S. in het leven der kerk ingrijpt, indien ze eenigermate konsekwent werd toegepast.

Onze formulieren voor den Doop verzetten er zich tegen zoo kras als maar denkbaar is.

Men zou voor de keuze komen te staan: of onze formulieren overboord of de stelling van Dr v. d. V. S.

Beide zouden niet kunnen samengaan.

Volkomen onbegrijpelijk is het dan ook, dat Dr v. d. V. S. zich voor zijn stelling op het Doopsformulier beroept.

Hij schrijft: „Voorts hebben mijn bestrijders dan wel zeer sterk heen gelezen over een uitdrukking als bijv. in het doopsformulier, dat de doop dient „om ons en onzen zaden” Gods verbond te verzegelen. Vermoedelijk zijn er van deze uitdrukking diverse exegesen te geven, — dat moet wel — maar nu te zeggen, dat er nergens iets te vinden is, dat steun zou bieden aan mijn gedachte, is toch wel wat sterk gesproken. In het doopsformulier biedt de uitdrukking „om ons en onzen zaden” verbond te verzegelen”, steun aan mijn meening”.

Het zwakke van deze argumentatie springt in het oog.

Vermoedelijk zijn van deze uitdrukking diverse exegesen te geven, zegt Dr v. d. V. S.

Hij weet het dus niet eens zeker.

Hij heeft het blijkbaar niet onderzocht.

En nu toont hij niet uit den gedachtegang van het formulier aan, dat deze uitdrukking zijns inziens niet anders kan beteekenen, dan wat hij erin leest.

Dat mocht immers op zijn minst verwacht worden!

Maar hij maakt er zich af met een: deze uitdrukking biedt steun aan mijn meening.

Zoo oppervlakkig mag toch niet worden te werk gegaan.

Dat mag geen argumenteeren heeten.

Uit wat we boven bespraken aangaande het gebed vóór en na den doop en het formulier voor den doop der volwassenen blijkt wel, dat de exegese, welke Dr v. d. V. S. voorstaat, indruischt tegen de doorlopende gedachte van het Doopsformulier.

Op grond daarvan moet vastgesteld, dat „om ons en onzen zaden” zijn verbond te verzegelen” nooit kan beduiden, dat de ouders mee den Doop ontvangen.

De juiste uitlegging is waarlijk niet ver te zoeken.

„Aan ons en onze zaden” het is de formule voor de verbondsgedachte.

De verbondsregel wordt daardoor aangegeven.

Ieder, de ouders, maar ook de gansche gemeente, wordt daardoor tot eigen doop teruggeleid.

Dr B. Wielenga biedt in „Ons Doopsformulier” op deze woorden de schoone toelichting: „Want wel kan de doop nimmer worden herhaald, maar toch is de uitrichting der doopsordening aan het kind voor de ouders gelijk aan een vernieuwing en bevestiging van het verbond, dat God in hun jeugd door hetzelfde sacrament heeft opgericht. De ouders, en voorts alle volwassen leden der gemeente, die van de uitreiking des sacraments getuigen zijn, worden opnieuw „bepaald” bij wat God de Heere voor hen en aan hen in hun prille jonkheid heeft gedaan”.

Juis!

De ouders en voorts alle volwassen leden der gemeente worden opnieuw bij hun eigen doop „bepaald”.

Zij ontvangen op dat oogenblik niet iets nieuws.

Maar zij worden herinnerd aan wat God de Heere voor hen en aan hen in hun prille jonkheid heeft gedaan.

Deze exegese doet elk woord tot zijn recht komen.

Is geheel in overeenstemming met de grondgedachte van het formulier en met de Gereformeerde leer.

Ruimte voor de uitlegging van Dr v. d. V. S. bestaat er niet.

Even zonderling doet de argumentatie aan, dat de Geloofsbelijdenis eerst „de doopsleer behandelt gelijk de Schriftgevevens ons die schenken en vervolgens in het slot de kinderdoop van deze leer wordt afgeleid — eveneens Schriftuurlijk — maar dan toch afgeleid. En wie een enkelen blik slaat op den gang der behandeling in Zondag 26 en 27 van den Catechismus ervaart hetzelfde in meer pregnanten zin: daar volgt pas na 5 vragen over den doop ten slotte als 6de vraag: „Zal men ook (!) de jonge kinderen doopen?”

Het uitroepeteeken achter: ook, is van Dr v. d. V. S.

Hij schijnt aan dat woordje buitengewone beteekenis te hechten.

Inderdaad is zijn bewijsvoering schier van de juiste opvatting van dat ééne woord afhankelijk.

In dat „ook” zou alleen dan bewijskracht liggen, wanneer er een vraag van ongeveer dezen inhoud aan voorafging: zal men de volwassenen doopen?

Maar dat is juist niet het geval.

In de voorafgaande vragen wordt de doop der volwassenen nergens opzettelijk en speciaal ter sprake gebracht.

Als het in de 69ste vraag heet: „Hoe wordt gij in den Heiligen Doop vermaand en verzekerd, dat de eenige offerande aan het kruis geschied u ten goede komt”, dan wordt die vraag gesteld aan hen, die in 99 van de 100 gevallen als kind gedoopt zijn.

Het antwoord bevat dan ook niets, wat niet op den kinderdoop toepasselijk is.

Van den doop, dien men als kind heeft ontvangen, gaat geheel het leven door vermaning en verzekering uit.

En de volgende vragen bouwen op die vraag voort en bedoelen een nadere ontleding uit te lokken.

Zij betreffen den doop als zoodanig, sluiten ook den doop der volwassenen in, maar zijn toch het eerst gericht op den doop, gelijk die gewoonlijk werd bedienend, n.l. aan de kinderen.

De bewering van Dr v. d. V. S. als zou in de 74ste vraag de kinderdoop uit de vorige vragen met de daarop korresponderende antwoorden worden afgeleid, is dan ook volstrekt onjuist.

In bedoelde vraag wordt de leer van den kinderdoop niet ontwikkeld.

Er wordt alleen naar den grond van den kinderdoop gevraagd.

Het wezen en de beteekenis van den kinderdoop blijven daar buiten bespreking.

Daarover was reeds in de 69ste tot 73ste vraag gehandeld.

Want als daar het wezen en de beteekenis van den doop wordt uiteengezet, is daarbij voornamelijk de normale, d.i. de kinderdoop in het oog geval.

Waarom de Catechismus aan het slot nog eens afzonderlijk den grond van den kinderdoop ter sprake brengt, laat zich gemakkelijk verklaren.

Dat was noodig tegenover de dwaling der Dooperschen.

En dat „ook” heeft daar een polemischen zin.

De Dooperschen leeren, dat men alleen volwassenen mag doopen.

Welnu, belijder, hoe stelt gij u tegenover hen: zal men ook de jonge kinderen doopen?

Zulke polemische vragen zijn in den Catechismus schering en inslag.

De 72ste vraag draagt eveneens zulk een karakter: „Is dan het uiterlijk waterbad de afwasching der zonden zelf?” Daarin wordt de dwaling van Rome onderhanden genomen.

In de 47ste vraag worden de Lutherschen sprekende ingevoerd: „Is dan Christus niet bij ons tot aan het einde der wereld, gelijk Hij ons beloofd heeft?”

Wie met dit polemische niet of niet voldoende rekening houdt, zal den Catechismus noodzakelijk misverstaan.

Dr v. d. V. S. leidt zijn redeneering in door: „Wie een enkelen blik slaat”.

Maar zulk een vluchtig blik slaan heeft reeds menigeen in leed gebracht.

Beter is het de dingen van nabij en aandachtig te bekijken.

Precies hetzelfde is van kracht bij het 34ste artikel van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis.

De gedachtegang daar loopt met die van den Catechismus parallel.

Er is niets van aan, dat de kinderdoop daar uit den doop der volwassenen zou worden afgeleid.

Ook daar wordt aan het eind slechts de grond van den kinderdoop nadrukkelijk aangewezen.

Terwijl daar dan nog in de besnijdenis een grond wordt gezocht voor den kinderdoop. „Daarenboven, hetgeen de Besnijdenis deed aan het Joodsche volk, hetzelfde doet de Doop aan onze kinderen; welke de oorzaak is, waarom de Heilige Paulus den Doop noemt de Besnijdenis van Christus.”

Wel drukt de Belijdenis zich niet zoo sterk uit als het Doopsformulier.

Maar toch, zou, indien Dr v. d. V. S. zijn gevoelen handhaaft, door hem bij de Generale Synode een bezwaar moeten worden ingebracht tegen het Doopsformulier, omdat dit klaarblijkelijk den kinderdoop als den eigenlijken beschouwt, omdat ook de besnijdenis der kinderen de eigenlijke was, het is de vraag of dit bezwaar tegen het formulier niet behoort gevolgd te worden door een gravamen tegen de Belijdenis.

Want de Belijdenis bedoelt volkomen hetzelfde als het Doopsformulier.